

Dierenartsen Dier en Dongen

Gezond houden...
of behandelen

Gezond houden... of behandelen!

Soms is er geen keuze.

Bijvoorbeeld fractuur, nierfalen.

Soms is het een verplichting om preventief te handelen.

Bijvoorbeeld bezoek aan pension of buitenland.

Vaak is het een keuze.

Als het een keuze is...

Waar moet ik die keuze dan op baseren?

Veel is nog niet gekend
en wat bekend is
wordt vaak verkeerd begrepen!

Gezond?

KLINISCH ONDERZOEK

- 1 Goed
- 2 Nader Onderzoek noodzakelijk
- 3 Behandeling noodzakelijk

- 1 Opmerking
- 2 Besproken
- 3 Uitgevoerd

Datum:

= =

Huid	1 2 3 4	Gebit	1 2 3 4	Hart	1 2 3 4	Geslachtsapp.	1 2 3 4
Oren	1 2 3 4	lymfenopen	1 2 3 4	Spijvertering	1 2 3 4	Algemene conditie	1 2 3 4
Ogen	1 2 3 4	Ademhaling	1 2 3 4	Bewegingsapp.	1 2 3 4	Gewicht:	1 2 3 4

Opmerkingen: _____

Gedrag

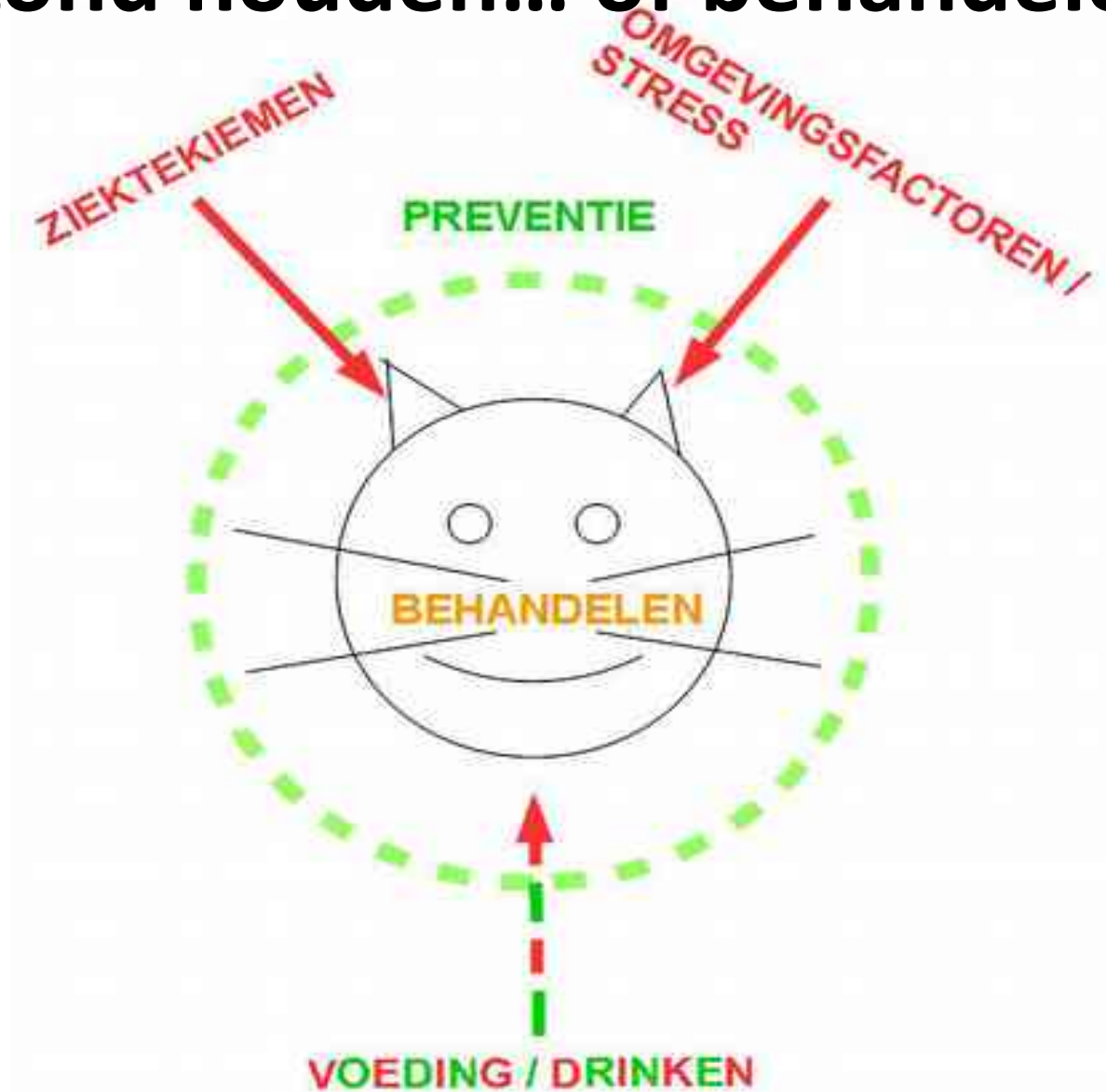
Steutel en hammeleerling van de
bevoegde dierenarts

Dierenartsen

Dier en Dingen

Gezond houden... of behandelen!

Dierenartsen

Dier en Dongen

Als het een keuze is...

Ontwormen.

Waarom, wanneer, waarmee, waartegen. Werking of bijwerking?

Brok of rauw.

Mogelijkheden, risico's.

Vaccineren.

Waarom, wanneer, waartegen. Werking & bijwerking vs ziekte.

Hoezo stress?

Vijf pijlers, risico's.

Ontwormen

Waarom

Kat, mens!

Waartegen

Spoelworm, haakworm, lintworm en longworm (Broadline; ontvlooiing)

Waarmee

‘Medicinale ontworming’ of ‘natuurlijke producten’

Werking of bijwerking

Waarom?

Dierenartsen

Dier en Dongen

Waarom?

- Risico besmetting dieren én mensen,
- Kittens kunnen ernstig ziek worden en/of een groeiachterstand oplopen,
- Worminfestaties verlagen de weerstand van een dier: risico op andere ziekten stijgt.

Waartegen?

Spoelworm*

Besmetting: Omgeving, eten van kadavers, voor geboorte via de moederkoek, en via de moedermelk.

Symptomen, met name kittens: Slechte groei, diarree, verstopping, vermageren (en gescheurde darmen).

Lintworm

Besmetting: Oplikken besmette vlo (Dipylidium), eten van besmet rauw vlees (Taenia, Echinococcus*).

Symptomen: Geen; 'Rijstkorrels' aan achterlijf, op ligplek of in ontlasting, met jeuk aan achterlijf; Buikpijn/braken met vermageren en verslechteren (vacht)conditie.

*zoönose!

Waartegen?

Longworm

Besmetting: eten van besmette prooidieren en slakken

Symptomen: geen/weinig. Ernstige infectie: hoesten, benauwd, slecht eten en vermageren ((,overlijden)).

(Haakworm ~hond(, zwerfkat))

Besmetting: larfjes penetreren huid van de kat, vaak via de buik of de voeten; tijdens poetsgedrag (likken van de vacht waaraan de larfjes zich gehecht hebben).

Symptomen: Bloedarmoede, diarree en vermagering ((,sterfte)).

Waarmee niet

Product	Stof
Knoflook	Allicin
Pepers	Capsaïcine / piperine

Bijwerkingen knoflook/pepers > reguliere medicatie
Werking reguliere medicatie vs ~~knoflook/pepers~~

Waarmee?

Maatwerk

Leeftijd – leefgewoonte – land

Broadline

(fipronil, (S)-methopreen, eprinomectine en praziquantel)

Registratie longworm kat!

Pipet

Vanaf 7weken leeftijd (min. 0,6kg)

Ook tegen vlooien, teken, schurft,
lintworm, blaasworm, hartworm, spoelworm!

Brok of rauw

Commercieel droog of nat,
rauw vlees,
evolutionair.

Nieuwe stroming: veganistisch.

Levensdoel wilde kat

Voortplanting,
Overleving soort.

Verkrijgen voeding is
fysiek uitdagend.

Levensdoel gedomest. kat

Zo oud mogelijk worden,
Overleven individu.

Verkrijgen voeding is
fysiek gemakkelijk

Argumenten voorstanders veganistisch

- Gezondere glanzende vacht
- Stevigere, minder stinkende ontlasting
- Schonere tanden en minder mondgeur
- Actievere kat
- Oplossing voor huidallergieën, digestieproblemen
- Geen geur-, kleur, en smaakstoffen, weten wat je voert
- Geen gebruik van onnatuurlijke verhitte grondstoffen

Argumenten voorstanders rauw

- Gezondere glanzende vacht
- Stevigere, minder stinkende ontlasting
- Schonere tanden en minder mondgeur
- Actievere kat
- Oplossing voor huidallergieën, digestieproblemen
- Geen geur-, kleur, en smaakstoffen, weten wat je voert
- Geen gebruik van onnatuurlijke verhitte grondstoffen

Argumenten voorstanders comm. brok/nat

- Makkelijk
- Hygiënisch
- Veilig
- Relatief goedkoop
- Weinig kans op tekorten
- Veel keuze, zowel in samenstelling als kwaliteit
- Duurzaam, ecologisch verantwoord

Dus: commercieel of rauw?

Keuze

Houd rekening met de risico's en beperkingen

Water!

Kat: evolutionair woestijndier. Geconcentreerde urine.

Invloed op gezondheid: vochtinname >>> samenstelling voer.

Slechte drinker? Demineraliseren water.

Blikvoer als vochtvoorziening: kan, mits 90% dieet... anders zinloos!

Vaccinaties

Olifantenpoeder?

Is het wel nodig?

Uitbraak kattenziekte.

2014. Spijkenisse, Den Helder

> 100 katten overleden

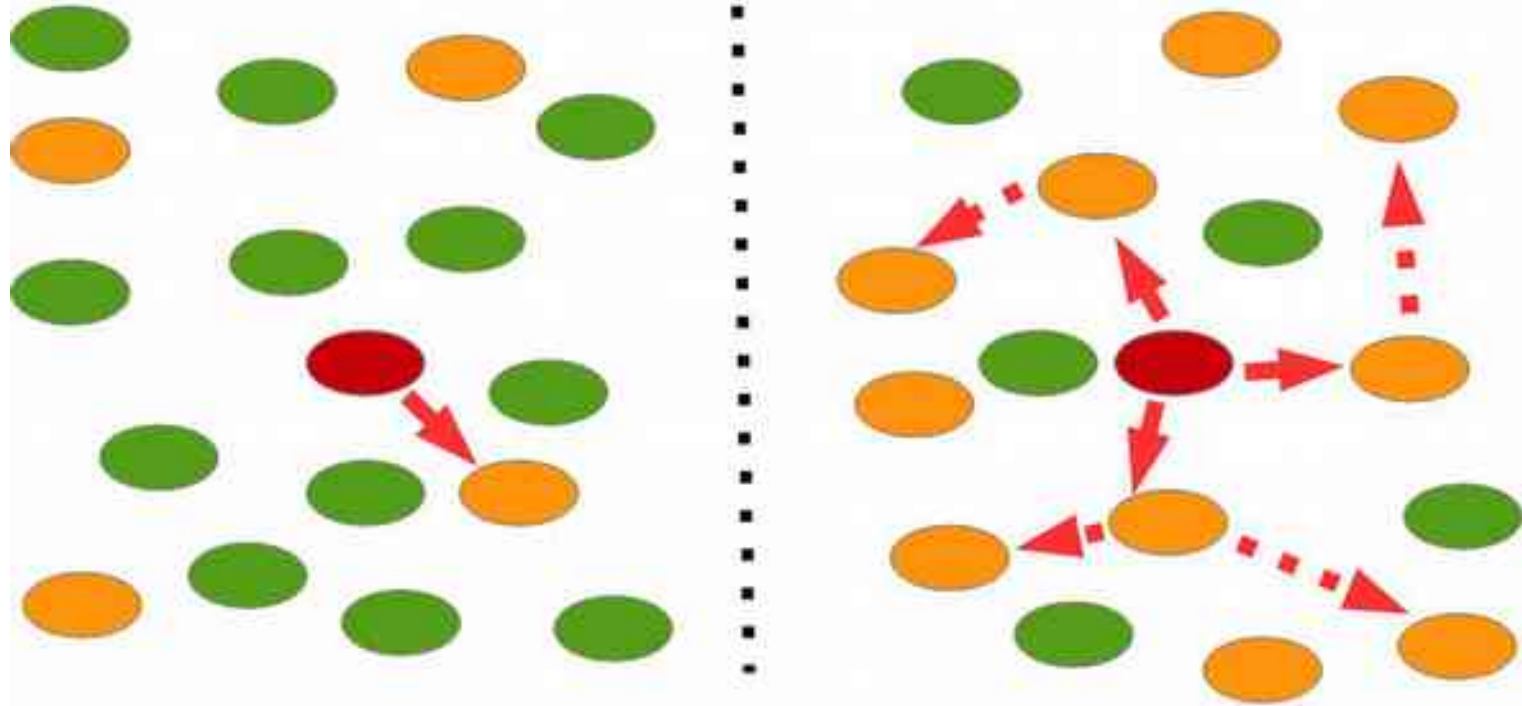
Dus: preventief vaccineren.

Bijwerkingen?

POPULATIE IMMUNITeit

- BESMET
- BESCHERMD
- GEVOELIG

Dierenartsen

Dier en Dongen

Vaccinaties

Onderscheid core/non-core:

- Voorkomen van de ziekte
- Ernst van het ziekteverloop
- De wetgeving

Nederland core:

- Kattenziekte
- Niesziekte (herpes/calici)

Kattenziekte

Feline panleukopenievirus = verwant aan parvovirus hond.

Parvo hond: oude types niet naar kat, maar nieuwe types wel.

Vaccin beschermt hier niet tegen!

Ziekteverschijnselen

- Peracut: plotselinge sterfte bij jonge kittens
- Acut: malaise, koorts, diarree, braken, dehydratatie, buikpijn, shock en sterfte
- Subklinisch: milde koorts, leukopenie
- Dracht: vroeg (resorptie/abortus), laat (neonatale sterfte, doodgeboorte, kittens met cerebellaire hypoplasie).

Bescherming na infectie levenslang; na vaccinatie langdurig.

Niesziekte

Symptoom	FHV1	FCV
Algehele malaise	+++	+
Niezen	+++	+
Overvloedig speekselen	++	+
Ooguitvloeiing	+++	++
Neusuitvloeiing	+++	++
Conjunctivitis	+++	++
Mondulcera	+	+++
Keratitis	+	-
Kreupelheid	-	+

Dierenartsen

Dier en Dongen

Richtlijnen

Vaccinatie lijkt op olifantenpoeder... maar het is het niet.

1. Core/non-core
2. Minimale immuniteitsduur
3. Kennis over opbouw immuunrespons
4. Optimale bescherming individuele dier én de populatie.

Richtlijnen

Core	6w	8-9w	12w	16w	1jr	>1jr	opm
Kattenziekte	(+)	+	+	(+)	+	om de 3 jaar	1
Niesziekte	(+)	+	+	(+)	+	jaarlijks of om de 3jr	2

1. 16wk: hoog risico op infectie (asiels, evt catteries), hoge maternale antilichaamtiters (bv kittens van poes die natuurlijke infectie heeft doorgemaakt)
2. Vaccinatie op 16 weken indien hoog risico op infectie. Boostervaccinatie jaarlijks, tenzij laag risico op infectie (bijv. strikt individueel gehouden binnenkat).

In Nederland is een hoge katdichtheid, een lage vaccinatiegraad(slechts 25%) en gaan de meeste katten naar buiten.

Bijwerkingen

1. Immuun-gemedieerde bijwerkingen. Soms

(onderzoek Moore et al 2005)

3.439.576 vaccinaties, met 2,8 vaccinaties per consult gaf bijwerkingen bij 38 per 10.000 dieren.

Van deze bijwerkingen was

65,8% een lokale vaccinatiereactie

31,7% een allergische reactie

1,7% anafylaxie

0,7% urticaria

0,1% cardiac arrest

Bijwerkingen

2. Niet immuun gemedieerd

- tgv besmetting met pathogenen
- veroorzaakt ziekte (bv kennelhoestvaccinatie hond)
- onvoldoende werkzaamheid
- lokale/systemische reacties (bv **injection site sarcoma's** kat; dus niet alleen tgv vaccins; minder vaak wanneer vaccins niet koud worden toegediend)

Kan ik dan geen titer laten bepalen?

Ja, dat kan.

Heeft geen zin voor FHV1/FCV: titer geeft geen voorspellende waarde voor bescherming.

Kan wel voor FPLV. Aantal componenten in vaccin heeft geen invloed op bijwerkingen. Nut?

Omgeving

Vijf pijlers voor een kat vriendelijke omgeving

1. Zorg voor een schuilplaats
2. Zorg voor meerdere en gescheiden omgevingsbronnen/hulpmiddelen: eten, drinken, kattenbakken, krabplaatzen, speelplekken, rust- of slaapplekken
3. Zorg voor mogelijkheid tot speel- en jaaggedrag
4. Zorg voor een positieve, consistente en voorspelbare sociale mens-kat interactie
5. Zorg voor een omgeving die rekening houdt met het belang van het reukvermogen (markeergedrag) van de kat.

Stress-gevoeligheid is individu afhankelijk!

Omgeving

Clinical evaluation of multimodal environmental modification (MEMO) in the management of cats with idiopathic cystitis (Journal of Feline Medicine and Surgery (2006) 8, 261e268)

These results suggest that MEMO is a promising adjunctive therapy for indoor-housed cats with LUTS, and should be followed up with prospective controlled clinical trials.

A protocol for managing urethral obstruction in male cats without urethral catheterization (J Am Vet Med Assoc. 2010 December 1; 237(11): 1261–1266)

Results suggested that in male cats, a combination of pharmacological treatment, decompressive cystocentesis, and a low-stress environment may allow for resolution of UO without the need for urethral catheterization.

Gezond houden... of behandelen!

Handouts:
www.dierenarts-dierendongen.nl